

Vergaderjaar 2024–2025

30 821

Nationale Veiligheid

Nr. 276

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 mei 2025

Zoals gesteld in de Kamerbrief Weerbaarheid tegen militaire en hybride dreigingen van 6 december jl.¹ is de internationale veiligheidssituatie afgelopen jaren sterk verslechterd en dit raakt ook Nederland. Statelijke en niet-statelijke actoren bedreigen in toenemende mate de nationale veiligheidsbelangen van het Koninkrijk. In die Kamerbrief heb ik u samen met de Minister en Staatssecretaris van Defensie geïnformeerd over de opgave waar het kabinet voor staat om de maatschappelijke weerbaarheid tegen hybride en militaire dreigingen te verhogen. Op dit moment wordt door alle departementen gewerkt aan de eerste concrete uitwerking van de beleidsinzet van het kabinet om de maatschappelijke weerbaarheid en militaire paraatheid te verhogen tegen militaire en hybride dreigingen. Uw Kamer wordt hierover voor het zomerreces geïnformeerd. Ook wordt toegelicht hoe het kabinet samen met partners werkt aan het informeren en activeren van burgers met de start van een publiekscampagne in het najaar van 2025.² Ik kijk er tevens naar uit nader in gesprek te gaan met uw Kamer tijdens het commissiedebat Nationale Veiligheid en Weerbaarheid op 15 mei aanstaande.

Met deze plannen geef ik mede namens de Minister en Staatssecretaris van Defensie invulling aan de motie van leden Omtzigt, Yesilgöz-Zegerius en Vermeer³. In deze motie wordt de regering verzocht om binnen drie maanden met de hoofdlijnen en voor de zomer met een concreet plan en uitwerking te komen voor de versterking van de nationale weerbaarheid, met aandacht voor cyberveiligheid, strategische voorraden (waaronder voedsel, water en medicijnen) en vitale infrastructuur, in het licht van de veranderende geopolitieke situatie en conform de ARK-aanbeveling uit 2022. Vooruitlopend op de brief en het debat geef ik u hierbij alvast een vooruitblik op hoe de in de motie genoemde onderwerpen worden opgepakt.

¹ Kamerstuk 30 821, nr. 249

² Toezegging commissiedebat Online Veiligheid en cybersecurity 5 februari 2025

³ Kamerstuk 36 045, nr. 194, motie Omtzigt c.s.

Digitale weerbaarheid is essentieel voor het functioneren van vitale maatschappelijke functies zoals energievoorziening, communicatie, transport en noodzorg. Deze processen zijn onderling sterk verweven, waardoor verstoringen als cyberaanvallen sector-overstijgende gevolgen kunnen hebben. De afhankelijkheid van digitale infrastructuur maakt Nederland extra kwetsbaar, zeker gezien de rol als logistiek knooppunt.

Het versterken van weerbaarheid vergt daarom een integrale benadering, waarbij ook onder druk van crises het functioneren van cruciale domeinen geborgd blijft. De digitale weerbaarheid wordt verhoogd door het uitvoeren van de Nederlandse Cybersecuritystrategie 2022–2028 (NLCS). De NLCS zet uiteen hoe de betrokken publieke, private en wetenschaps-partijen gezamenlijk toewerken naar een digitaal weerbaar Nederland. Belangrijk onderdeel van de NLCS is de implementatie van de Europese NIS2-richtlijn middels de nationale Cyberbeveiligingswet (Cbw), waardoor veel meer organisaties worden verplicht tot het nemen van maatregelen om hun digitale weerbaarheid te vergroten. Daarnaast zet het kabinet in op de intensivering van publiek-private samenwerking en informatie-uitwisseling door middel van het opzetten en bestendigen van het programma Cyclotron, als onderdeel van het Cyberweerbaarheids-netwerk.

In buitengewone situaties kan het voorkomen dat bepaalde middelen schaars zijn, bijvoorbeeld producten, grondstoffen, halffabricaten, personeel of capaciteit. Voor een scenario met een combinatie van langdurige uitval, schaarste en verstoring, is nadrukkelijk aandacht binnen het traject «maatschappelijke weerbaarheid tegen militaire en hybride dreigingen». Een van de instrumenten voor de omgang met schaarste is de aanleg van strategische voorraden. De Algemene Rekenkamer heeft in 2022 onderzoek gedaan naar strategische voorraden op de beleids-terreinen: water, voedsel, medische voorraden, olie, gas en contact geld. Zij concludeerde dat het op Rijksniveau ontbreekt aan een totaaloverzicht van strategische voorraden en er ketenafhankelijkheden zijn binnen de huidige strategische voorraden. Als onderdeel van het verhogen van de weerbaarheid tegen militaire en hybride dreigingen worden momenteel de reeds bestaande voorraden in kaart gebracht. Ook worden instrumenten ontwikkeld om te sturen op het verdelen van schaarse middelen, die vervolgens per sector zullen worden gespecificeerd en uitgewerkt. In de volgende Kamerbrief omtrent de weerbaarheid van Nederland wordt hier nader op in gegaan.

Onze vitale infrastructuur moet robuust en redundant zijn. Dit geldt voor alle vitale processen en in het bijzonder voor processen en diensten waarvan verstoring leidt tot grote cascade-effecten in onze samenleving en die raken aan de primaire levensbehoeftes van inwoners. Met de voorziene inwerkingtreding van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke) en de Cyberbeveiligingswet (Cbw) wordt een wettelijk fundament gelegd tot het verhogen van de weerbaarheid van onze vitale infrastructuur. De wetsvoorstellen zullen naar verwachting in het tweede kwartaal van 2025 worden ingediend bij de Tweede Kamer. Op dit moment zijn de inspanningen erop gericht dat beide wetsvoorstellen zo snel als mogelijk tot wet worden verheven. Ondertussen wordt ook gewerkt aan de onderliggende amvb's en ministeriële regelingen. Het uitgangspunt is dat de wetten en onderliggende regelgeving op hetzelfde moment in werking treden.

Tegelijkertijd vragen het huidige dreigingslandschap en de weerbaarheidsopgave om een versnelling. Departementen zullen zoveel als mogelijk versneld starten met de implementatie van de Wwke, bijvoorbeeld door het uitvoeren van risicobeoordelingen en het in kaart brengen

van kritieke entiteiten. Onder coördinatie van de NCTV wordt gewerkt aan sectoroverstijgende vraagstukken.

Zo wordt momenteel de kritieke infrastructuur binnen een aantal geprioriteerde sectoren in kaart gebracht samen met Defensie, politie en Veiligheidsregio's. Vervolgens worden ook afspraken gemaakt over de inzet van (schaarse) beschermingscapaciteiten⁴. In een volgende Kamerbrief wordt u nader geïnformeerd over de stand van zaken.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel

⁴ Afspraken worden gemaakt in lijn met het Nationaal Defensieplan kritieke infrastructuur.